

Ergonomický úlek pro čmeláky s přiložením vlastní ruky k dílu za 500,- Kč:

U OBI zakoupíme víceúčelovou bednu s víkem značky Kesper za 449,- Kč.

Pokud si přejeme úlek s ochrannou klapkou, pak v téže prodejně můžeme zakoupit i dřevěný bukový klínek značky Hettich za 20,- Kč (mně známé balení obsahuje 4 klínky, pokud by uvedená cena byla za 1 klínek, pak je dobře zakoupit 2 klínky za 40,- Kč).

Z odpadu v přířezu dřeva v téže prodejně si vybereme malé prkénko o tloušťce cca. 12-15 mm nebo stejně tlustou překližku za 10,- Kč. Pokud plánujete ochrannou klapku, stačí rozměr cca. 60 x 50 mm, v případě předběžného plánu bez klapky (kterou je možno instalovat i dodatečně) by mělo mít prkénko rozměry cca. 100 *250 mm.

Pokud máme v plánu čmeláčí úlek bez klapky, pak je nutno zajistit se postřikovým prostředkem Lepinox Plus, který je ale v prodejnách OBI zbytečně drahý (199,- Kč), v Hornbachu nebo u jiné konkurence je k dostání už za zhruba 150,- Kč. Ize jej ale použít u vícera čmeláčích hnízd po dobu nejméně 5 roků, když především pro neprodlenou záchranu čmeláčích hnízd postižených zavíječem cizopasným je dobře mít zásobu tohoto prostředku po ruce.

Následný postup zhotovení čmeláčí budky je podrobně popsán v příručce „Moji čmeláci“:

S přípravou budky k uhníždění je nutno začít včas – buď v zimě nebo již v průběhu předešlého roku. Jakmile se objeví první přezimující královny, musí být budka včetně kompletního vybavení k dispozici.

Plánujeme-li chov čmeláků zemních, skalních nebo rokytových, vyhovuje dobře bedna s víkem od OBI s rozměry cca. 40 x 30 x 24 cm, když šířka a délka budky by neměly být menší nežli 30 cm. I v případě chovu čmeláčích druhů s méně početnými koloniemi je možno bedýnku od OBI dobře využít, když uvnitř bedýnky prostor k uhníždění omezíme redukčním kartonem o rozměrech cca. 20 x 20 cm, beze dna a s větracími otvory ve víku. To je ostatně doporučenímhodný postup i u čmeláčích druhů s početnějšími koloniemi, když zpočátku zakládající matka dává přednost menšímu, a tedy i tepelně lépe kontrolovatelnému prostoru pro uhníždění. U početných čmeláčích druhů nejpozději 2 měsíce od založení hnízda redukční karton odstraníme, doplníme hnízdní materiál a umožníme kolonii rozvoj v celém prostoru budky.

Úchytky po stranách budky se využijí k větrání, v prvních studených týdnech je ale ucpeme polystyrénem (až do příchodu teplot nad 20°C stačí výletový otvor plně k větrání celé budky). Zhruba 8 – 10 cm od spodní hrany bedýnky je místo pro výletový otvor – právě tak velký, aby čmeláčí královně umožnil pohodlné procházení (1,5 cm široký a 1 cm vysoký). Bezprostředně pod výletový otvor zvenku připevníme prkénko, které bude sloužit jako česno a umožní obyvatelům budky pohodlné startování a

přistávání. Větrací otvory chráníme proti vniknutí nezvaných hostů hustým sítkem. Řešením při hledání vhodného hustého sítka může být například síto proti prskání oleje z pánve.

Vnitřní stěny a dno budky je ke zlepšení izolačních vlastností a k usnadnění hygieny v opakovaně používané budce nejprve nutno dobře obložit. Dobře se k tomu hodí

papundeklová lepenka. Také víko je nutno dobře obložit, později bude nejvíce trpět výpary z hnízda a následky trávení čmeláků.

Zevnitř k otvoru upevníme zhruba 5 cm dlouhou lepenkovou trubici, která je zevnitř vystlaná suchým mechem. Dobře se k tomu hodí jádro kuchyňské role nebo balicího papíru. Mech do uříznuté trubice jednoduše nacpeme a pak ukazováčkem propíchneme a uhladíme, aby takto upravená trubice byla průchodná pro statnou čmeláčí královnu. Hotovou trubici pak jednoduše pomocí lepicí pásky nebo horkého lepidla připevníme zevnitř k výletovému otvoru. V případě použití redukčního kartonu k vymezení prostoru pro uhníždění musí trubice dosáhnout až do nitra redukčního kartonu.

Na dno budky navrstvíme zhruba 5 cm dřevěných drtin nabízených chovatelům drobných hlodavců. Tyto drtiny slouží nejen k omezení vlhkosti v budce při snaze čmeláků snížit teplotu hnízda za vysokých letních teplot, ale také k omezení následků z čmeláčího trávení. Kromě toho mají čmeláci početných druhů potřebu budovat na hnízdišti, a to i odspodu hnízda, aby vytvořili horní prostor pro další růst hnízda, když v důsledku vynášení podložního materiálu hnízdo klesá a shora se tak vytváří prostor pro další růst kolonie.

Dřevěnou drť, resp. piliny dobře upěchujeme a vytlačíme vprostřed dolík, do kterého navrstvíme hnízdní materiál. Dobře se k tomu hodí vycpávkovina z přírodních materiálů, např. přírodní bavlna apod. Při použití živočišných zdrojů výstelky je nutno dbát na nebezpečí vždy zde přítomných mikroskopických roztočů, kteří pravidelně zakládající čmeláčí matku před vylíhnutím prvních okřídlených potomků z hnízda vypudí. Výstelky z živočišných zdrojů je vždy nutno před použitím v budce tepelně ošetřit, například v troubě od sporáku vystavením jemně rozcupovaného materiálu teplotě 150 °C po dobu cca. 10 minut.

Množství hnízdního materiálu v kyprém stavu by mělo objemem odpovídat 1,5 – 2 litrům (cca. 30–60 g). Čím jemněji je hnízdní materiál rozcupován, tím lepší jsou vyhlídky na úspěch s usídlením. Nad hnízdním materiálem musí v budce bezpodmínečně zůstat volný prostor – budka nesmí být vyplněna až k víku. Volný prostor čmeláci potřebují k regulaci teploty a vlhkosti v hnízdě.

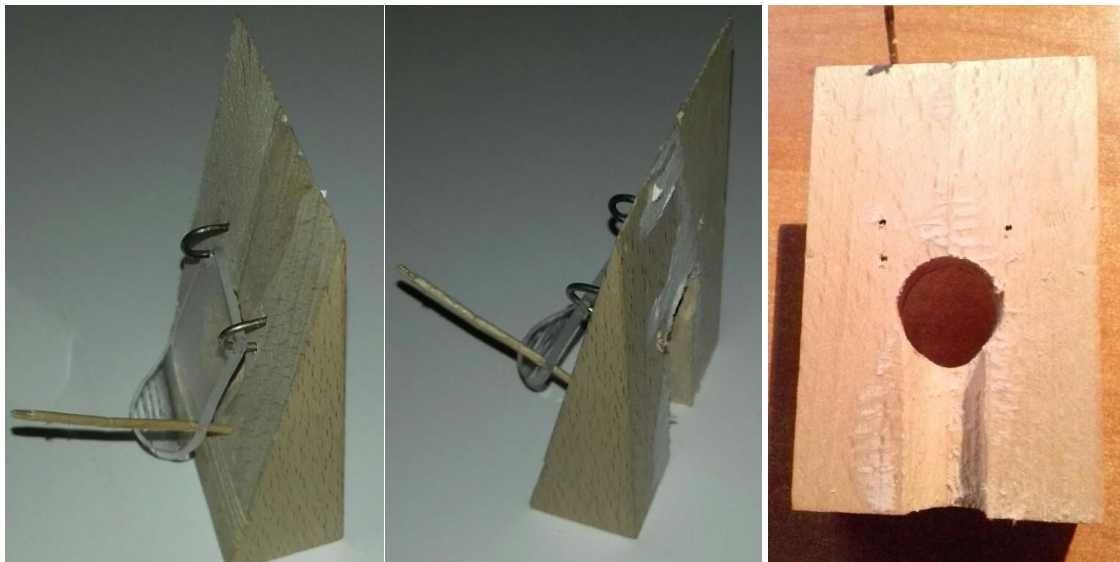
Do kouta budky na mělkou plastovou misku postavíme krmítko vyrobené z tuby od fotofilmu nebo z podobné nádoby, přičemž pod horní okraj tuby vyvrtaná dírka o průměru 1 mm umožní přístup k cukrovému roztoku v takto upravené a zavíčkované nádobce postavené dírkou dolů. V krmítku nabízíme cukerný roztok připravený z 50 objemových dílů vody, 25 objemových dílů ovocného cukru (fruktóza) a 25 objemových dílů cukru krystalu (sacharóza) Čmeláčí královna zpravidla nepotřebuje žádný návod k obsluze krmítka.

Opcionální předsíňka slouží především dodatečné ochraně před vstupem chladu. K tomu ji opatříme výstelkou ze suchého mechu. Alternativně ji také můžeme vystlat bylinkovou směsí z šalvěje, levandule a mařinky nebo jiných osvědčených bylinek proti molům.

Rozhodneme-li se pro budku s ochrannou klapkou, pak se předsíňky vzdáme a vybavíme budku klapkou, přičemž máme 2 možnosti:

1. zachováme-li česno, použijeme klapku se svislou drážkou, která vyrovná výškový rozdíl mezi výletovým otvorem bezprostředně nad česnem a výše umístěným otvorem klapky:

2. u budky bez česna připevníme klapku vybavenou odrazovou ploškou přímo k výletovému otvoru budky:

Obě výše uvedené verze klapky vyžadují zastřešení přes celou plochu česna nebo odrazové plošky.

K výrobě ochranné klapky svépomocí: <http://www.cmelak.info/navod-cmelaci-klapky-.html>